

Скляний равлик (скорочено)

Милорад Павич

Милорад Павич

Скляний равлик

Передсвяткова історія

Стислий переказ по главам, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу.

Перше перехрестя

Читач може сам обрати початок цього оповідання. Він може почати з розділу "Панна Хатчепсут" або з розділу "Пан Давид Сенмут, архітектор".

Панна Хатчепсут

Панна Хатчепсут – продавчиня в магазині жіночої білизни. Вона почувалася самотньою. Тому поглянула на річки. Хмари були неситі накрити воду, пливли проти течії вздовж правого берега Дунаю. Надвечір панна рушила на роботу, бо працювала в другу зміну. Цього дня біля газетного кіоску вона вкрала у незнайомця одну річ. Потім вона витягла зі своєї сумочки малесеньке дзеркальце, подивилася в нього і поцілувала, лишивши на ньому слід на помаджених губів. У підземному переході нишком укинула дзеркало до сумки якоїсь перехожої.

У магазин жіночої білизни панна увійшла, неначе відроджена. Почуття самотності зникло, як і завжди, коли вона так діяла: у когось крада, комусь підсовувала.

Лишившись сама в крамниці, панна Хатчепсут нарешті глянула, що вона поцупила в пана. Це була запальничка, коштовна й нова. З блискучого шкіряного футляра ще видніла гарантія. А на кришці вигравіювано: "Якщо мною тричі поспіль креснеш, твоє бажання здійсниться".

До крамниці зайшов покупець. Це був молодик. У руці мав дощовик та маленьку коробочку, загорнуту в золотий папір і зверху перев'язану стрічкою. Чоловік був із сивиною, дарма що молодий.

Він поклав свій плащ та коробочку на столик біля її крісла й мовив сором'язливо, що хоче купити нічну сорочку дружині на Різдво. Вона носить четвертий розмір. Панна сказала, що такий розмір угорі, на полиці. Й присунула драбинку. Піднімаючись, вона відчула його погляд на собі. Коли спускалася, непомітно підштовхнула золоту коробочку так, що та впала зі столу на крісло. Панна Хатчепсут сподівалася, що молодик нічого не помітить і забуде пакетик у крамниці. Так і сталося.

Він попросив панну вдягти сорочку, а він подивиться, чи вона пасуватиме дружині. Панна Хатчепсут погодилась і легенько штовхнула юнака драбинкою, тим самим знайшовши нагоду непомітно покласти в його кишеню запальничку.

Ввійшовши до залу в нічній сорочці четвертого розміру, панна Хатчепсут помітила, що йому заціпило. Чоловік сказав, що нічна сорочка так їй пасує, що він ввечері, кожного разу, коли дружина її вдягатиме, мусив би згадувати панну. Тому сорочки не купив і пішов геть.

Пана розпакувала коробочку, у якій лежав дивовижний скляний равлик, повний срібного пилу та заткнутий рожевим воском із гнотом посередині. Це було щось на зразок декоративної свічки.

Якщо ви не прочитали розділ "Пан Давид Сенмут, архітектор", читайте цей розділ. Якщо ж прочитали, йдіть на середню клавішу, під заголовком "Дочка, яка могла зватися Ніферуре".

Стислий переказ по розділам, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу.

Пан Давид Сенмут, архітектор

Саме того дня колишня дружина молодого архітектора Давида Сенмута відчула себе самотньою. Тому поглянула на річки. Хмари були неси́лі накрити воду, пливли проти течії вздовж правого берега Дунаю. Колишня пані Сенмут розпакувала маленьку коробочку, загорнуту в золотавий папір. В середині був дивовижний скляний равлик, повний якогось рожевого пилу, заткнутий рожевим воском із гнотом усередині. Це було щось на зразок декоративної свічки. Пані Сенмут обережно вийняла воскове заткальце, висипала в умивальник рожевий порошок із скляної шкаралупи равлика й натомість із баночки, на якій було написано: "Вибухівка високої руйнівної сили. Вогне небезпечно!" – насипала сріблястого піску. Потім обережно знову вставила в скляний панцир воскову затичку з гнотом усередині. Коли равлик знову був у своїй коробочці, колишня пані Сенмут упакувала його. Коробочку поставила на креслярський стіл колишнього чоловіка.

Молодий архітектор Давид Сенмут тут більше не мешкав. Після розлучення він винайняв інше помешкання, проте міг приходити до старої квартири дивитися телевізор, щось випити, але нічого не виносити. Так було домовлено.

Цього дня архітектор Сенмут також заглянув сюди тоді, коли знав, що не застане колишню дружину. Він взяв собі коробочку в золотому папері, хоча насправді таки вкрав.

Давид Сенмут трохи потинявся містом, сподіваючись украсти ще щось. У вітрині крамниці жіночої білизни помітив нічні сорочки. Там була молода продавчиня, яка могла підійти його намірам. Він хотів вкрати сорочку, поки панна шукатиме потрібний розмір. Але з першого разу не вдалося. Тоді він попросив приміряти сорочку, і коли панна перевдягалася, вкрав сорочку.

Коли дівчина вийшла з кабінки в нічній сорочці, він подумав: "Немов уперше її бачу. Завжди в таких випадках видається, наче зустрів знайомого з попереднього життя. Для такої варто будувати будинки, опікуватися нею, бути ким завгодно, доглядати дітей, стати палким коханцем або приятелем".

Вночі Давид виявив, що його виставили з нової квартири. В сусідній кав'ярні він у розпачі на хвилинку ввімкнув автовідповідач і прослухав повідомлення від колишньої. Вона говорила, що знає про його крадіжку коробки. Але хай не хвилюється, бо це – її подарунок йому на Різдво.

Давид згадав коробку, але її ніде не було. Сенмут сушив голову, намагаючись пригадати, де міг її забути. Раптом в кишені він знайшов коштовну чоловічу запальничку, на якій було написано: "Якщо мене тричі поспіль креснеш, твоє бажання здійсниться".

Якщо ви не прочитали розділ "Панна Хатчепсут", прочитайте цей розділ. Якщо прочитали, йдіть на середню клавішу під заголовком "Дочка, яка могла зватися Ніферуре".

Дочка, яка могла зватися Ніферуре

Переночував Давид Сенмут у найближчому готелі, вранці винайняв на віру нову квартиру й десь надвечір згадав про дівчину в крамниці жіночої білизни. Він купив торбинку і поклав туди вкрадену вчора ввечері нічну сорочку. Потім пішов до крамниці жіночої білизни та сказав дівчині, простягаючи паперовий кульок, що прийшов вибачитися: у нього нема дружини і він просто хотів побачити панну у нічній сорочці. І він купив їй у подарунок таку ж саму. Дівчина сказала, що це не така сама, вона третього розміру.

Почувши таке, молодик упав у крісло. Він був збентежений. Нарешті запитав, чи панна не бачила пакуночка в золотому папері. Панна спитала, чи пакуночок був перевитий стрічкою. Давид сказав, що був. Тоді панна сказала, що не бачила пакуночка, і спитала, що він робить, коли ввечері перед Різдвом відчувається самотньо.

Давид Сенмут уражено дивився на неї. Він спитав, чи панна мала колись дочку, чотири тисячі років тому. Панна відповіла, що може й мала. І запросила Давида до себе. Він погодився і коли йшов геть, сказав, що знав ім'я її дочки: Ніферуре.

Друге перехрестя

Тут читач може знову вибрати свій шлях, щоб визначитися щодо двох результатів оповідання. Розділ "Декоративна свічка" подає трагічний кінець оповідання, а розділ "Запальничка" має happy end. Автор у будь-якому разі радить прочитати обидва закінчення, оскільки лише в оповіданнях можуть існувати дві різні кінцівки, не так як у житті.

Стислий переказ по розділам, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу.

Декоративна свічка

Панна Хатчепсут до Святвечора ледь спромоглась на рибу та локшину, щоб приготувати її зі сливами. Про подарунки, звичайно, не могла й мріяти, бо не мала грошей. Після того як приготувала вечерю, вона вдяглася, зробила макіяж. Вона підійшла до вікна, поглянула на річки й зробила висновок: хмари перейшли воду.

Потім обережно розгорнула золотавий папір і вийняла скляного равлика, їй не

подобався сріблястий пісок, тому висипала його умивальник. Після цього вимила панцир, висушила його й наповнила своїм ароматним блакитним порошком для ванни. Потім упаковала все, як було.

Прийшов Давид, приніс вино. Вона посадила його за стіл і дала коробочку, сказавши, що це подарунок на Різдво від неї. Давид розгорнув. Потім обійняв її.

Потім чоловік подарував панні вже знайому їй запальничку з вигравіюваним написом про здійснення бажань. Панна Хатчепсут була трохи збентежена перебігом цього вечора, навіть розчарована. А тоді сказала, що знає його ім'я: Сенмут.

Панна Хатчепсут запропонувала запалити равлика. Архітектор Сенмут узяв запальничку й голосно прочитав напис на ній: "Якщо мене тричі поспіль креснеш, твоє бажання здійсниться". "І таки здійсниться, щоб ти знав! Ще сьогодні ввечері" — сказала дівчина.

Тут він креснув раз запальничкою й запалив равлика. Панна попросила креснути тричі. Тоді він креснув удруге, й із запальнички вигнався зелений племінчик. Коли запальничка спалахнула і втретє, сильний вибух розтрощив помешкання і їх обох у ньому. Лишилися тільки імена, їх можна знайти у будь-якому підручнику з історії Єгипту (XVIII династія).

Якщо ви не прочитали розділ "Запальничка", то прочитайте. Якщо ж прочитали, то це вам кінець оповідання.

Запальничка

Напередодні Різдва архітектор Давид Сенмут знову навідався у помешкання своєї колишньої дружини, яка на той час була у від'їзді. Він помився, почистив зуби, гладенько зачесав волосся й сів. Раптом йому запраглося потримати в руках якесь маленьке створіння, може, дівчинку, захищати її й боронити. Потому він вийняв з кишені оту запальничку й поклав її в темно-синю торбинку. Дістав із жіночого бару пляшку білого італійського шипучого вина. Загорнув пляшку у білий папір і рушив до дому продавчині жіночої білизни. Вона зустріла його серед соломи, якою було посипано підлогу квартири, й обійняла, простягла йому коробочку в золотому папері з бантиком. Сказала, що це подарунок на Різдво для нього. Давид розгорнув золотавий папір і побачив усередині тільки особливу свічку для разового застосування, у вигляді равлика, наповненого блакитним пилом. "Моя колишня дружина таки справді вміє образити чоловіка. І це подарунок?" — подумав він.

Давид подарував дівчині запальничку. Вона обійняла, поцілувала архітектора Давида Сенмута й попросила запалити равлика. Дівчина вже знала, що на ній пише, тому продекламувала: "Якщо мене тричі поспіль креснеш, твоє бажання здійсниться!".

Архітектор був приголомшений. Він ніяк не міг пригадати, коли в продавчині жіночої білизни вкрав ще й запальничку. Безперечно, справи із подарунками пішли шкереберть. Треба було щось зробити, і він бовкнув, що знає, як її звати: Хатчепсут. "Уперше чую", — відказала дівчина.

Давид креснув запальничкою і засвітив скляного равлика. Дівчина попросила тричі креснути. І вдруге запальничка спрацювала добре. Але на третій раз ні. Дала осічку.

Архітектор Сенмут сказав панні Хатчепсут, що його бажання не здійсниться. "Здійсниться, ще й як здійсниться", — сказала панна і поцілувала свого архітектора так, як його ніхто досі не цілував.

На підлозі лежала інструкція щодо поводження із запальничкою: "Увага небезпечно для життя! Тримати подалі від вогню. Це не проста запальничка. Це зброя особливого призначення. Динамітний набій у ній активується після третього послідовного загоряння приладу".

Якщо ви не прочитали розділ "Декоративна свічка", прочитайте його. Якщо прочитали, це вже кінець оповідання.

Стислий переказ по розділам, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу.